

Skatteministeriet

4. december 2023
J.nr. 2023-8385

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 61 af 7. november 2023 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Stinus Lindgreen (RV).

Jeppe Bruus

/ Matilde Roi Fischer

Spørgsmål

Vil ministeren bekræfte, at en stigning i cigaretafgifterne vil mindske kapacitetspresset i Danmark, idet Skatteministeriet antager, at en stigning i cigaretafgifterne fører til dels 1) en positiv arbejdsudbudseffekt (indkomsteffekten dominerer substitutionseffekten) og dels 2) en reduktion i den indenlandske reale efterspørgsel blandt andet på grund af en stigning i danskeres grænsehandel i udlandet og et fald i udlændinges grænsehandel i Danmark? Givet, at der er et politisk flertal for at hæve cigaretafgifterne, bedes ministeren bekræfte, at det vil være hensigtsmæssigt at indføre et sådant tiltag i den aktuelle situation med højt kapacitetspres på økonomiens ressourcer.

Svar

Afgifter, som pålægges forbruget, virker som en indirekte skat på arbejdsindkomst og påvirker derfor også arbejdsudbuddet. Virkningen på arbejdsudbuddet af en afgiftsændring forudsættes som hovedregel at svare til virkningen af en provenuækvivalent ændring af indkomstskatterne, som har samme incidens – dvs. hvor virkningen på husholdningernes købekraft har samme fordelingsprofil.

En forhøjelse af tobaksafgifterne vil isoleret set medføre en positiv arbejdsudbudsvirkning. Selvfinansieringsgraden fra den afledte arbejdsudbudsvirkning ved begrænsede ændringer i afgifterne på cigaretter og tobak er beregningsteknisk forudsat til ca. -7 pct., svarende til selvfinansieringsgraden ved ændringer i personfradraget. Den negative selvfinansieringsgrad afspejler, at en reduktion af personfradraget skønnes at øge arbejdsudbuddet. Det skyldes både en forøgelse af timearbejdsudbuddet for de allerede beskæftigede, da et lavere personfradrag primært indebærer en indkomsteffekt og en begrænset substitutionseffekt, og en forøgelse af antallet af beskæftigede via deltagelseeffekten, da et lavere personfradrag indebærer en reduktion af den gennemsnitlige nettokompensationsgrad.

Ved større afgiftsændringer kan de afledte virkninger på forbrugssammensætningen og grænsehandlen have en væsentlig betydning for de forudsatte arbejdsudbudsvirkninger, hvilket fx vil være tilfældet ved store ændringer i tobaksafgifterne, som skønnes at tilskynde til øget grænsehandel i udlandet og reducere det indenlandske salg.

Hvis formålet med en given skatte- eller afgiftsændring er at opnå et højere arbejdsudbud, vurderes en forhøjelse af tobaksafgifterne til trods for den positive arbejdsudbudseffekt at være et relativt dyrt og derfor heller ikke et hensigtsmæssigt instrument. En forhøjelse af tobaksafgifterne fx svarende til en prisstigning på 40 kr. for en pakke cigaretter, hvormed gennemsnitsprisen ville stige til ca. 100 kr. pr. pakke, skønnes med betydelig usikkerhed at medføre et mindreprovenu på ca. 5 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd.

Der vil skulle anvendes finansiering til afgiftsforhøjelsen. Hvis den isolerede positive arbejdsudbudseffekt som følge af de højere tobaksafgifter skal realiseres, må denne finansiering ikke indebære negative afledte effekter på arbejdsudbuddet.